

KOMISAROV O. G., PROKUDIN O. S. PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE ACTIVITY OF INSTRUCTORS AND TRAINERS IN PERSONAL SAFETY OF POLICE OFFICERS

The article analyzes the normative-legal basis for the functioning of the Institute of Trainers in personal safety, police, and practical recommendations regarding the content of their training.

Keywords: professional training, national police, police coercion, instructor in personal security.

УДК 371. 33; 38; 39; 378. 011; 012

А. А. ЛУКАШЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ

АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Аналізується стан проблематики змісту вищої освіти та пріоритетних напрямів її реформування в Україні. З метою удосконалення практичної складової змісту навчання, яка має бути максимально наближеною до вимог практики, пропонується приклад оптимізації навчально-методичного забезпечення підготовки поліцейських.

Ключові слова: професійне навчання, навчально-методичне забезпечення.

Зміна освітньої парадигми ХХІ століття зі знаннево орієнтованої на особистісно орієнтовану та передбачення можливих наслідків майбутньої професійної діяльності, зміна соціального замовлення на випускника і потреб самого випускника, ринок праці, європейська концепція компетентнісного підходу в Україні підкреслюють актуальність професійної підготовки фахівців. Саме тому новий підхід до професійної підготовки майбутніх поліцейських в Україні спрямований на подолання кризи у відомчій освіті, яка виявляється, передусім, у невідповідності знань здобувачів вищої освіти запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам. Основним критерієм роботи сучасного вищого навчального закладу є рівень підготовленості випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці. Виникає необхідність потреби вести постійний пошук ефективних форм і методів навчання, удосконалення програм, навчальних планів, розробки нових навчальних методик та навчально-методичного забезпечення. Зазначене у свою чергу викликає зміни в системі освіти здобувачів: треба навчити здобувача самостійно вирішувати типові і нетипові завдання, вести пошук інформації, постійно опановувати новими знаннями. У сучасних умовах подвоєння знань у багатьох навчальних дисциплінах проходить у десятки разів швидше, ніж раніше. Для засвоєння нових знань необхідні зовсім інші підходи, ніж ті, що використовувалися раніше у вищій школі. Визначення та формування змісту професійного навчання, а відтак і оновлення методики навчання, є і залишається центральною проблемою як загальної, так і конкретної дидактики. Як зазначає В. Г. Кремень, визначення та освоєння змісту освіти відображає потреби суспільства, теорії та практики у відповідній професійній галузі, темпи, характер розвитку країни тощо [1, с. 5].

А. М. Алексюк, В. П. Андрущенко, В. О. Зайчук, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, А. І. Кузьмінський, А. О. Лігоцький, В. Л. Ортинський, М. М. Фіцула та інші зазначають, що для реформування системи вищої освіти в Україні характерний пошук оптимальної відповідності між сформованими традиціями в українській вищій школі й новими віяннями, пов'язаними зі вступом у світовий освітній простір. Академік В.П. Андрущенко наголошує, що вища школа покликана формувати інтелект нації і від цього залежить її майбутнє [2].

Тому для покращення підготовки здобувачів вищої освіти існує потреба оптимізації навчально-методичного забезпечення, у тому числі і майбутніх поліцейських. Одними із пріоритетних напрямів реформування вищої освіти у зазначеному контексті є оновлення змісту вищої освіти, запровадження ефективних педагогічних технологій; створення нової системи методичного та інформаційного забезпечення вищої школи; входження України в трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації; посилення диференціації та індивідуалізації освітнього процесу шляхом розвитку варіативних освітніх програм, орієнтованих на різні категорії здобувачів, а також розробка індивідуалізованих програм і визначення темпів навчання стосовно персональних особливостей і здібностей кожного здобувача; активний пошук нової методичної системи, яка орієнтована не тільки на інтелект особистості, але й на емоційну та підсвідому сферу особистості з метою перетворення здобувача з пасивного об'єкту на суб'єкт освітнього процесу; постійне оновлення знань, підвищення їх якості та збереження національної культури тощо [3]. Для навчання майбутніх поліцейських слід більш за все використовувати методи активного навчання, удосконалювати практичну складову змісту навчання, яка має бути максимально наближеною до вимог практики. З цією метою до складових структури навчально-методичного забезпечення ми відносимо навчальні та робочі навчальні плани, навчальні і робочі навчальні програми, плани семінарських, практичних та інших видів занять, дидактичні матеріали (у тому числі і щодо самостійної роботи з використанням інформаційних технологій) та методичні вказівки щодо їх виконання, а також тематику кваліфікаційних робіт; пакети контрольних завдань для перевірки знань з навчальних дисциплін; забезпеченість програмами усіх видів практик; методичні вказівки щодо виконання дипломних робіт, проведення державної атестації; наявність критеріїв оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти; забезпеченість здобувачів вищої освіти підручниками, навчальними посібниками та інше.

Таким чином, пропонуємо оптимізувати складові навчально-методичного забезпечення у два інформаційних блоки:

- засвоєння базових знань та формування базових вмінь;
- введення практичної складової з метою розширення та поглиблення базових знань та вдосконалення вмінь з обов'язковим використанням у методиці викладання методів активного навчання та інтерактивних методів міжгрупової взаємодії. З цією метою можуть використовуватися методи ігрового проектування, аналізу конкретних ситуацій, тренінги, імітаційні вправи, розігрування ролей, рольові ігри, ділові ігри та їх різновиди.

У наведених інформаційних блоках слід використовувати дидактичне проектування у вигляді побудови цілей навчання та їх реалізації на прикладі введення навчальних завдань з розробленими зразками дидактичного забезпечення; виконавчі навчальні елементи та контрольні-корегуючі навчальні елементи. У наведеному прикладі

оптимізації навчально-методичного забезпечення існує уведення обов'язкової практичної складової щодо забезпечення підготовки поліцейських.

Зазначене вище потребує укладання відповідної структурно-логічної схеми підготовки фахівця в умовах компетентнісного підходу до навчання з акцентом на результати особистісно-орієнтованого навчання здобувачів вищої освіти. В умовах прийнятого Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року виникла необхідність створення стандартів вищої освіти для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти, що також стосується і відомчої системи освіти МВС України. Особливу увагу у цьому аспекті слід приділити перш за все визначенню змісту освіти та якості практичної підготовки щодо виконання службово-бойових завдань з подальшим розподілом їх на групи загально-дидактичних та професійно-орієнтованих. А у подальшому це дозволить оптимізувати перелік складових навчально-методичного забезпечення підготовки поліцейських.

Отже, існує проблема створення нових стандартів, а також потреба у зміні організації освітнього процесу щодо професійного навчання та його забезпечення відповідно до потреб практики, використовуючи сучасні наукові здобутки, вітчизняний та зарубіжний досвід. Саме тому практична реалізація компетентнісного підходу у вітчизняній освіті має відбуватися шляхом створення нового покоління галузевих структур вищої освіти для підготовки майбутніх фахівців, у тому числі і поліцейських. А професійна компетентність повинна відображувати перш за все особливості професії та вивчення кваліфікаційних вимог до неї, характеристику професійних здібностей, розширення професійного поля фахівців на ринку праці, міждисциплінарні зв'язки у великих блоках освітньої (освітньо-наукової) програми моделі випускника, можливість зіставлення дипломів та ступенів, адекватне та ефективне реагування на екстремальні умови при виконанні професійних задач тощо, що є далеко неповним переліком та потребує подальшого вивчення.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 108 с.
2. Андрущенко, В. Навчання не повинно перетворитися на «легку прогулянку бульваром» [Текст] : [про нові державні стандарти і доопрацювання проекту Закону «Про вищу освіту» розповів ректор Нац. педагог. ун-ту ім. М.Драгоманова] / В. Андрущенко ; [спілкувався Максим Короденко] // Освіта України. – 2012. – 5 берез. – №10-11. – С. 7.
3. Приходько В. В. Стратегія реформи національної вищої школи [Текст] : монографія / В. В. Приходько. – Дніпропетровськ : Журфонд, 2014. – 457 с.

Надійшла до редколегії 26.02.2017

ЛУКАШЕНКО А. А. АСПЕКТЫ ОПТИМИЗАЦИИ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПОДГОТОВКИ ПОЛИЦЕЙСКИХ

Анализируется состояние проблематики содержания высшего образования и приоритетных направлений ее реформирования в Украине. С целью совершенствования практической составляющей содержания обучения, которая должна быть максимально

приближенной к требованиям практики, предлагается пример оптимизации учебно-методического обеспечения подготовки полицейских.

Ключевые слова: профессиональное обучение, учебно-методическое обеспечение.

LUKASHENKO A. A. ASPECTS OF OPTIMIZATION OF TRAINING AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF THE TRAINING THE POLICE OFFICERS

The condition of problematic content of higher education and priority directions of its reform in Ukraine is analyzed there. In order to improve the practical part of the training content, which should be as close to practice requirements, we offer an example of optimizing the educational and methodological support of police training.

Keywords: professional training, training and methodological support.

УДК: 378.147.88

О. М. МЕРДОВА,

кандидат юридичних наук,

в.о. завідувача кафедри адміністративно-правових дисциплін

Донецького юридичного інституту МВС України

ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВНЗ МВС УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ДОНЕЦЬКОГО ЮРИДИЧНОГО ІНСТИТУТУ МВС УКРАЇНИ)

В статті досліджуються питання організації практичного навчання курсантів ВНЗ МВС України. Автором на підставі аналізу недоліків в організації і проведенні практичної підготовки курсантів та чинників, що їх обумовлюють, запропоновано ряд конкретних заходів спрямованих на оптимізацію навчально-методичного забезпечення практичної підготовки курсантів ВНЗ МВС України.

Ключові слова: практика, стажування, практична підготовка.

Новий час, нові суспільно-політичні, економічні, соціальні відносини вимагають, не відходячи від основи, пошуку нових підходів до організації тієї частини освітнього процесу, якою є практична підготовка курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України.

Завдання, що стоять перед Міністерством внутрішніх справ України та Національною поліцією України на сучасному етапі розвитку нашої держави, обумовлюють висунення підвищених вимог не тільки до кваліфікації фахівців, але й до рівня їхньої теоретичної і практичної професійної підготовки.

Слід відзначити, що навіть при найякіснішій теоретичній підготовці, яку може надати вищий навчальний заклад, фахівці без практичних навичок, без знання особливостей роботи в реальній практичній діяльності підрозділів Національної поліції України не зможуть приймати швидких і правильних управлінських рішень, якісно здійснювати виконавчо-розпорядчу діяльність щодо охорони прав і свобод громадян, громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, попередження й припинення правопорушень. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання якісної організації практичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів системи МВС.

На сьогоднішній день порядок організації практики і стажування слухачів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України нормативно врегульовано нормами